

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 17. Sexus, ætas, & qualitates ordinandorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

Evangelistam in Portugallia (& consequenter ceteris communicantibus) ut ordinari possint extra tempora, & per quemcumque Episcopum. Cuius concessiones Bullam se vidisse testatur Portel verbo *Ordines sacri* n. 4. Et idem Religiosos Mendicantes extra tempora a quocumque Episcopo ordinari posse, docent Emmanuel Rodriguez to. 3. qq. Regular. q. 25. a. 5. Portel loco citato, Villalobos l. p. Summ. tr. 11. diff. 13. n. 6. Hieronymus Rodriguez in Compend. q. 4. regular. resol. 106. Diana plures alios referens p. 10. tr. 11. resol. 10. & p. 11. tr. 4. ref. 6. Urbanus noster ab Alconsonne de privil. in speciali c. 5. reg. 2. noster Bonaspei de Ord. n. 60. & seq. noster Andreas à Matre Dei de Ord. tr. 8. c. 4. n. 68. & 83. Barbosa apud ipsum Novarius Lucerni Regul. verbo *Ordines*. Herinx de Ord. disp. 10. à n. 79. ad 91. Leander à SS. Sacram. disput. 7. de Ord. q. 22. & 23. Donatus Laynensis Rer. Regul. to. 3. q. 26. Aliique non pauci. Et quoad Ordinationem extra tempora, hanc opinionem Averfa de Sacram. Ordinis q. 3. sect. 9. dicit esse tutam in praxi, atque in pluribus Diocesisbus practicari, & in Romanapla urbe. Denique noster Gabriel à S. Vincentio disp. 2. de Ord. q. 3. sect. 9. testatur Eminentiſſ. D. Cardinalem Sfortiam anno 1650. in Civitate Ariminensi quemdam sui Ordinis Religiosum, iuxta à Carmelitam Discalceatum, extra tempora iudicium privilegium ordinasse.

106 Sicubi tamen Episcopi non solum nolint extra tempora Regulares privilegiatos ordinare, sed ne statuti quidem à jure temporibus, non servatis interstitiis, habenda patientia est. Tum quia dispensationem super interstitiis Episcopi iudicio & arbitrio Tridentinum relinquit test. 23. c. 11. & 14. Tum quia Sacra Congregatio apud nostrum Lezanam to. 1. qq. Regular. c. 14. monet Prælatos, ut, *cum mittant suos subditos ad Ordines suscipiendos, & expedire judicaverint, ut cum iisdem in interstitiis dispensetur*, in litteris dimissorialibus humiliter debeant exorare Episcopos, ut id faciant. Tum denique quia non desunt graves Doctores, etiam Regulares, qui censent, quod dispensare super interstitiis spectat ad Episcopum ordinantem, qui tamen quoad dispensationem causas stare debeat iudicio & attestationi Superioris Regularis ordinandi, uti S. Congregationem declarasse referunt Donatus Laynensis ubi supra q. 29. & apud ipsum Bellarminus, Quaranta, Genvenſis, Passarellus, Riccius, & Miranda. Tametsi plures Episcopi Religiosos Mendicantes, absque interstitiis, sine scrupulo ordinant, tum hic, tum alibi, tum etiam Romæ, ut testatur Averfa q. 3. sect. 9. §. qui verò. Sed & Religiosis facilius quam secularibus præscripta interstitia Episcopi remittere solent, Gelasii I. Summi Pontificis exemplo, qui breviora Monachis interstitia, quam secularibus imposuit: quia quod annorum interstitia fuerant collatura, sancti propositi sponte suscepta docetur præstitisse devotio.

CAPUT XVII.

Sexus, etas, & qualitates ordinandorum.

107 **S**exus femineum ab ipsa quoque prima Tonſura excludi, ex praxi Ecclesie certum est; imò sexum illum Presbyteratus incapacem esse, de fide est, ut ostendit Vasquez disp. 245. Enimverò sexus ille, subjectionis est. Ordo verò, maxime Presbyteratus, ad imperandum, præsidendum, docendum institutus est. Et quomodo ipsis permitteretur in Ecclesia sacrificium offerre, quibus in Ecclesia non permittitur loqui? *Mulieres in Ecclesia taceant* (inquit Apostolus 1. Cor. 14.) non enim permittitur eis loqui, sed subditas esse.

Tom. III.

Et 1. Timoth. 2. *docere mulieri non permittitur, neque dominari in virum*. Adam enim primus formatus est, deinde Heva. Unde Epiphanius hæretici 49. Quintilliamistas, seu Pepuzianos velut hæreticos refellit, quod in Ordinatione Episcopi & Presbyteri nullum sexus discrimen servabant, abutentes his Apostoli verbis: *in Christo Jesu neque mas est, neque femina*. Quod Apostolus non dixit quantum ad Ordinationem, sed quantum ad fidem, justificationem, adoptionem in filios, bonorum operum retributionem, secundum quod subjungit: *omnes enim filii estis per fidem, que est in Christo Jesu*. Hæretici verò 79. ostendit, ex quo mundus conditus est, mulieres nunquam Sacerdotio functas. Et verò, si Sacerdotium mulieribus mandatum foret, aut canonicum quiddam præstare in Ecclesia liceret, nulli potius quam Mariæ illud in novo Testamento commissi debuit, cui tantus honor est habitus, ut gremio sinuque suo Regem omnium ac celestem Deum, Deique Filium conciperet. Verum longè Deo aliter est visum, ac ne baptizandis quidem potestatis illi facta. Cùm aliqui tingi ab illa Christus potius quam à Joanne potuisset.

Nominantur quidem in sacris Canonibus Episcopa, Presbyteræ, Diaconissæ. Non quia facram Episcopatus, Presbyteratus, vel Diaconatus Ordinem perceperant (numquam enim in altari ministraverunt, nec ad altare accesserunt, nec vasa sacra tetigerunt) sed quia Episcoporum, Presbyterorum, Diaconorum uxores fuerant. Quod si Ordinationis Diaconissarum mentio legitur apud Tertullianum, Concilium Calcedonense, & c. earum Ordinatio, seu manus impositio, meta erat cæcermonia, similis benedictioni Abbatillarum, per quam nulla eis potestas Ecclesiastica tribuebatur, sed destinabantur ad ea mulieribus officia ex honestate præstanda, quæ Diaconi viris. Joanne verò Papissæ historia, mera est fabula; cui ausam dedit incontinentia Joannis XII. tanta, ut tres concubinas habuerit, inter quas cum Joanna quadam principatum haberet, atque in Pontificatus administratione se nimium ingereret, vulgò Papissa dicta est. Videtur potest Baronius to. 10. ad annum 853. n. 86.

Solus proinde sexus masculinus suscipiendæ Ordinationis capax est. Nec eam licet suscipere potest ante usum rationis, licet possit validè, etiam Presbyteratum & Episcopatum. Qui proinde Ordines repetendi non forent, si in illa ætate susciperent, prout docent S. Thomas in 4. dist. 25. q. 2. a. 1. & 3. p. q. 37. a. 2. S. Bonaventura, Scotus, & Doctores communiter, contra Durandum, & Petrum Sotum. Colligiturque ex eo quod ad Ordines validè suscipiendos necessarius non sit liber consensus suscipientis, ut infra monstrabitur.

Loquendo verò de eo quod licitum est, Tonſura Clericalis, minoresque Ordines conferri non debent, nisi iis qui per ætatem capaces sunt eligendi certum vitæ statum, in quo perpetuò manent. Cùm ii, qui Tonſurâ initiantur Clericali, Laicali vitæ renuntiantes, sanctioris vitæ genus eligant, seque peculiariter in Domini fortem adscitos profitantur. Quid verò indecorum magis quam eum in statum ad moveri infantem, qui non intelligant quid agant, imò ne capiant quidem, quid Clerici nomen, & reliqua minorum Ordinum vocabula significent, inquit Concilium Colonienſe anni 1536. p. 1. c. 27. Unde licet Tridentinum non definerit ætatem initiandorum primâ Tonſurâ, minoribusque Ordinibus, sed Episcoporum prudentiâ id reliquerit; sessione tamen 26. c. 6. de reform. statuit nullum initiatum primâ Tonſurâ, vel etiam minoribus Ordinibus, ante decimum quartum annum, beneficium posse obtinere.

N O N N

Peccare verd eos, qui, sine intentione manendi in statu Clericali, eum, seu Tonsuram Clericalem suscipiunt, vel secularis iudicii fugiendi fraude, vel sola Ecclesie bona, seu beneficia suscipiendi intentione. Doctor Hallerius præclare ostendit in l. de sacris Ordin. tit. de prepar. & dispos. ordinand. c. 3. §. 6. n. 30.

111 Ad Subdiaconatum autem nullus promoveri potest ante vigesimum secundum annum; ad Diaconatum, ante vigesimum tertium; ad Presbyteratum, ante vigesimum quintum inchoatum, prout idem Concilium statuit ibidem c. 12. de reform. Siquis autem suscipiat, ex Constitutione Pii II. ipso jure suspensus est à functionibus Ordinum ita susceptorum. Quod si suscepto ante legitimam ætatem Sacerdotio fungantur (non obtenta abtolutione à S. Pontifice, si delictum sit publicum) vel ab Episcopo, si occultum) irregulares fiunt, ut ibidem habetur.

112 Nec solus masculinus sexus, certa que ætas requiruntur in ordinandis, sed & convenientes qualitates. Quarum prima est, divina vocatio. Scriptum est enim Joan. 6. *Non vos me elegistis; sed ego elegi vos.* Hebr. 5. *Nec quisquam sumit sibi*

honorum; sed qui vocatur à Deo. Neque enim Christus semetipsum clarificavit, ut Pontifex fieret; sed qui locutus est ad eum, *Filius meus es tu.* Eum vero si ne tertium quidem Regni, Rege non præcipiente & vocante, quis auct. occupare ministeria, & negotia dispensare; magis a profecto temeritatis est, in tremenda cælestis Regis ministeria se ingerere, abique ipsius vocatione interna, & externa Prælatorum Ecclesie, cum his de quibus

Hierem. 23. *non missebam Prophetas, & ipsi curabant. Audi* (inquit Gaudredus Abbas IV. Clarevall. declinat in Evangelio *ecce vos reliquistis omnia, ex S. Bernardi verbis contexta §. 13.) audi* querelas Domini, quid super hac tanta hominum temeritate loquatur. *patiens redditor, penitentiam cupiens, magis quam vindictam: ipsi (inquit) regnauerunt, & non ex me. Principes extiterunt, & ego non vocavi eos. Univerfos siquidem in Ordibus Ecclesiasticis, ceterisque ad Sanctuarium*

pertinentibus, honorem querentes proprium, aut divitias, seu corporis voluptatem, postremo que sua sunt, non que Jesu Christi, manifeste prorsus & indubitanter, non ea que Deus est charitas, sed aliena à Deo, & omnium radix malorum cupiditas introducit. Quid istud temeritatis? imò quid insipientie est? Ubi timor Dei? Ubi mortis memoria? Ubi gabennæ metus, & terribilis expectatio illa iudicii? Spuria nec cubiculum, nec cellam ingredi, nisi Rege introducente, præsumis. Tu irreverenter irras, nec vocatus, nec introductus. Trahe me post te (ait illa) in odorem unguentorum tuorum curremus. Nunc autem trahis sua quemque voluptas, & odorem turpis lucri sectantes

questum æstimant pietatem. Quorum certa est damnatio.

113 Signum porro divinæ vocationis est, dum quis moribus innocens, atque à sæculi moribus, & vanitatibus alienatus, non querens que sua sunt, sed unâ serviendi causâ, salutisque proximorum procurandâ gratiâ, Clericali militiæ dat nomen, juxta Mellissum Doctoris sententiam n. 116. proferendam.

114 Secunda qualitas est ea conscientie puritas, & vitæ hucusque actæ honestas, ut vel innocenter hæcenus vixerit, vel occultas prioris vitæ lethales maculas convenienti penitentia diluerit. In persona namque Timothei quilibet Episcopus eruditur; manus eius nemini imposueris (id est ante maritalitatem ætatis, ante tempus examinis, ante mortuam laboris, ante experimentum disciplina, ut explicat S. Leo epist. 85. ad Episcop. African.) neque communitaveris peccatis alienis. Quasi di-

ceret, alienis peccatis Episcopum communicare, si ordinaverit abique prævio examine convenienti de vita & moribus ordinandi. Neque enim secularare poterit, dicendo se ignorasse malam vitam ipsius. Ut enim habetur cap. nullus dist. 24. hæc

excusatio accusationem auget: tenebantur enim, quem eligere voluerunt, prius bene cognoscere. An videlicet talis foret, qualis esse debebat, secundum illud Actor. 6. Considerate fratres, viros ex vobis boni testimonii septem, plenos Spiritu sancto, & sapientia, quos constituamus super hoc opus. Unde Tridentinum sess. 23. c. 12. de reform. monet, ad sacros Ordines assumi debere dignos damtaxat, & quorum probata vita sanctitas sit. Et olim Diaconus ante Ordinationem in Ecclesia publice proclamabat, ut quicumque sciret aliquid de ordinando crimen, liberè id posset sibi obijcere, ut constat ex Origene lib. 8. contra Celsum in fine. Et Apostolus Paulus, quando elegit ordinandos, vel Presbyteros, vel Diaconos, & quicumque ordinandus est ad Præposituram Ecclesie (inquit Augustinus tr. 41. in Joan. §. 10.) non ait: siquis sine peccato est. Hoc enim si diceret, omnis homo reprobareretur, nullus ordinaretur. Sed ait: siquis sine crimine est, sicut est homicidium, adulterium, aliqua immunditia fornicationis, furtum, fraus, sacrilegium, & cetera hujusmodi.

Siquis aliquid horum occultè commiserit, saltem condignâ penitentia diluere debet, antequam ordinetur. Ut enim Nazianzenus orat. 1. *hic est rerum naturalis ordo, purgari prius, deinde purgare; sapientia instrui, atque ita demum sapientia alios instruere; lux fieri, & alios illuminare; ad Deum appropinquare, & ita alios deducere sanctificari, & postea sanctificare. Et, ut S. Gregorius Pastor. cur. p. 1. si homo apud homines, de quo non præsumit, fieri intercessor erubescit; quomodo apud Deum intercessoris locum pro populo accipit, qui familiarem se gratia ejus per vite meritum nescit? Aut ab eo quomodo alii veniam postulat, qui, utrum sibi sit placatus, ignorat? Quia in re adhuc aliud est sollicitus formidandum, si qui placare posse iram creditur, hanc ipse ex proprio reatu recreatur. Cuncti enim liquido novimus, quid cum is, qui displicet, ad intercedendum mittitur, irati animus ad deteriora provocatur.*

Confirmat hoc ipsum S. Bernardus tr. de conversatione ad Clericos c. 19. hæc fulminantibus verbis: *multi quidem veniunt; sed considera quis vocetur. Ordinem ipsum Dominici sermonis attende. Beati (inquit) mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Ac deinde: beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur. Mundicordes usque vocat Pater cælestis, qui non querunt que sua sunt, sed que Jesu Christi; nec quod sibi utile, sed quod multis. Petre (inquit) amas me? Domine tu scis quia amo te. Palce (ait) oves meas. Quomodo enim sic amatas oves committeret non amanti? Nimirum hoc queritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniantur. Ve Ministris infidelibus, qui, necdum reconciliati, reconciliationis aliena negotia, quasi homines qui justitiam fecerint, apprehendunt. Ve filiis ira, qui se filios gratie præsentantur. Ve filiis ira, qui pacificorum filii usurpare gradus & nomina non verentur. Ve filii ira, qui fideles sese mediatores pacis, ut peccata populi comedant, mentiuntur. Ve, qui ambulantes in carne, Deo placere non possunt, & placere vel se præsumunt. Non miramur, fratres, quicumque præsentem Ecclesiam statum miseramur. Non miramur de radice colubri regium orientem. Non miramur, si vindemiat vineam Domini, qui institutam à Domino prætergreditur viam. Impudenter enim pacifici gradum, & filii Dei viam occupat homo, qui nec primam quidem adhuc vocem Domini ad eum revocantis audivit. Aut quando*

quando forsitan ceperit audire, resiliens fugit ad folia, ut absconderetur in eis. Propterea necdum peccare quiescit. Sed longam adhuc trahit vestem... Quid de munditia cordis loquar? Urinam non illud volitioni dedisset, tamquam mortuus à corde! Urinam non esset columba seducta, non habens cor! Urinam esset quod vel desoris est mundum, nec ea que corporalis, maculata tunica inveniretur! ut obediret vel in hac parte dicens: mundamini, qui fertis vasa Domini.

117 Confirmat & Catechismus Romanus, dicens: primum in eo qui Sacerdos creandus est, vite & morum integritas commendatur magnopere oportet, non solum quia si alicuius mortiferi peccati confitens se initiari curet, vel etiam patiasur, novo se & maximo scelere obstringit; sed etiam quia virtutis & innocentie lumen aliis præferre debet. Ea de re quid Apostolus Tito & Timotheo præcipiat, Pastoribus declarandum erit, & simul illud docendam, ea corporis virtus, que in veteri lege ex Domini præscriptione alicui ab altaris ministerio excluderent (quorum vitiorum animum quodque moraliter explicatum videri potest apud S. Gregorium ubi supra c. 11.) in Evangelica lege ad animæ vitia præcipue transferenda esse. Confer quæ dixi cap. 13.

118 Tertia qualitas est scientia sufficiens, pro ratione cuiusque Ordinis, juxta illud Act. 6. plenus Spiritu sancto, & sapientia. Et primâ quidem Tonfurâ initiandus scire debet fidei rudimenta, legere & scribere. Tridentinum, sess. 23. c. 4. Ad minores Ordines suscipiendos, Lingua Latina requiritur notitia. Ibidem cap. 11. Ad Subdiaconatum & Diaconatum, notitia pertinentium ad dictos Ordines. Ibidem cap. 13. Ad Presbyteratum, ea scientia, quæ docere populum quis possit ea, que scire omnibus necessarium est ad salutem ritæque Sacramenta administrare. Ibidem cap. 14. Omnino illiteratus, & qui nullo modo scit Latine loqui, juxta cap. illiteratus dist. 16. irregularis est, & inhabilis ad Ordines.

119 Quarta qualitas est, quod sit baptizatus. Siquis enim non baptizatus ordinarur, juxta cap. si quis & cap. vivens extra de Presby. non baptizat. Ordinato in praxi repetenda foret, licet in speculatione certo irrita non foret, ob ea quæ dixi lib. 1. cap. 24.

120 Quinta qualitas; quod sit confirmatus. Nam tamen hoc non fit de necessitate Sacramenti Ordinis, sed de necessitate præcepti Ecclesiastici, fundati partim in consuetudine generali, vim legis obtinente, de qua Cornelius Papa testatur in epist. ad Fabium Antiochenum apud Eusebium lib. 6. Histor. Eccl. c. 43. ubi Novatianum tanquam Ecclesiasticæ regulæ prævaricatorem graviter arguit, in eo quod Presbyter factus sit, Sacramento Confirmationis non suscepto. Partim in Tridentino sess. 23. c. 4. statuente, ut primâ Tonfurâ nemo initiatur, qui Sacramentum Confirmationis nondum suscepit.

121 Sexta qualitas, ut inferiores Ordines, nullo prætermisso, gradatim susceperit, priusquam ad Ordinem superiorem promoveatur. Quisquis enim non servat illâ gradatione per saltum ordinarur, incurrit suspensionem ab executione Ordinis suscepti, & (si cum exerceat) irregularitatem, prout Alexander II. statuit can. sollicitudo dist. 52. & Innocentius III. cap. tue littere extra de Clerico per saltum promotio. Tamen Ordines per saltum suscepti non sint repetendi, sed solum conferendi Ordines prætermissi, prout idem Pontifex ibidem declarat.

122 Septima qualitas, ut ad Subdiaconatum non promoveatur absque titulo. Qui, in Regularibus, est titulus paupertatis; in Sæcularibus, titulus Beneficii, vel patrimonii, ad congruam sustentationem suff.

Tom. III.

ficientis. Ita Tridentinum sess. 21. c. 2. Quia non decet (inquit) eos, qui divino ministerio adscripti sunt, cum Ordinis de decore mendicare, aut sordidum aliquem questum exercere. Quod si Episcopus quempiam absque titulo ordinarer, teneretur ipsi de congruis alimentis providere, cap. cum jam dudum, cap. non licet, & cap. Episcopus de præbend. Et ista obligatio transit ad Episcopos successores, cap. cum secundum cod. tit. Absque titulo vero ordinati, à sacris Ordinibus ita susceptis, ipso jure olim erant suspensi, cap. neminem, & cap. Sanctorum dist. 70. Sed hodie non ita. Quia tamen Tridentinum, antiquorum canonum poenas innovando innovaverit poenam cap. cum jam dudum quoad hoc quod Episcopus alere teneret sic ordinatum; non tamen quoad poenam suspensionis, positam in cap. neminem, & cap. Sanctorum, prout S. Congregatio declaravit apud Fagnanum 1. p. lib. tertii Decretalium ad citatum cap. cum jam dudum n. 68. dummodò utique ordinatus, Episcopum ordinatorem ementis falsis probationibus non deceperit.

Addit Tridentinum loco citato, quod titulo beneficii ordinatus, id beneficium resignare non possit, nisi factâ mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus; neque ea resignatio admittatur, nisi confitit quod aliunde vivere commodè possit. Patrimonium verò (quo nomine hic non veniunt sola bona paterna, vel materna, sed & quæcumque acquisita per donationem, legatum, &c.) vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possunt, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos, pro necessitate vel utilitate Ecclesiarum suarum. Eo quoque prius percepto, patrimonium illud, vel pensionem ab eis verè obtineri, talique esse, que eis ad vitam sustentandam satis sint, atque illa deinceps, sine licentia Episcopi, alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possunt, donec Beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti; vel aliunde habeant, unde vivere possint.

Siquis verò conficto titulo, sine ementis falsis probationibus, deceperit ordinarum, ipso jure incurrit poenam suspensionis, statutam in citato cap. neminem, & cap. Sanctorum, pro isto casu innovatam à Tridentino, uti S. Congregatio declaravit die 27. Novemb. 1610. apud Fagnanum loco citato. Innovavit etiam Urbanus VIII. undecimâ Decembris 1624. Constitutione quæ incipit, secretis æternæ providentiæ, his verbis: promotus verò perpetuæ suspensionis poenam absque spe dispensationis à Sede Apostolica obtinenda incurran. Eo ipso insuper promotus hujusmodi, ac etiam qui cum falsis, aut fiduciariis patrimonii titulis scienter se ad Ordines hujusmodi promoveri fecerint, non solum prædictis, verum etiam majoribus, arbitrio nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, insignendis poenis, &c.

Sed quid de ordinato cum titulo patrimonii, sibi donati cum pacto, quod statim post Ordinationem illud retrodonabit, seu reddet ei à quo accepit? Talem habendum pro suspensio docent Suarez to. 5. in 3. p. disp. 31. sect. 1. n. 35. Layman lib. 5. tr. 9. c. 10. n. 8. Navarrus & alii apud Garciam de benefic. p. 2. c. 5. n. 161. ubi tamen contrarium ipse docet cum Petro Ledesma Sum. de Ord. c. 7. post 5. conclus. diff. 3. ad fin. Vilalobos 1. p. Sum. tr. 11. diff. 15. n. 10. &c. Quia talis non ordinarur cum titulo ficto, sed vero, si ficta non fuerit donatio, id est sine intentione donandi, sed vera. Qualis esse potest non obstante pacto retrodonandi (sicut vera venditio esse potest, non obstante pacto retrovendendi) & maxime in casu præsentis, in quo, non obstante pacto isto retrodonandi, patrimonium usque adeo manet ipsius, ut non teneatur, nec possit retrodonare, tamen id jurasset. Tam enim juramentum, quam pactum retrodonandi, nullum est, &

Nunquam

habetur pro non adjecto, per dispositionem Tridentini n. 123. allatam. Per quam etiam prohibetur illud alienare, donec beneficium *sufficiens sit adeptus*, contra quam prohibitionem si vere intendit alienare, mortaliter peccavit, quandoquidem habuerit intentionem faciendi contra legem Ecclesiae in re gravi.

126. Quidquid de eo sit, saltem recipiendum non est quod nonnulli aiunt apud Leandrum à SS. Sacram. hie g. 5. quoddam licet donatio non fuisset vera, sed ficta, id est absque intentione donandi, ordinatus titulo patrimonii taliter sibi donati, patrimonium equidem retinere possit, nec illud in conscientia teneatur restituere. Sed cum per fidam donationem non acquisierit dominium illius, non apparet quomodo non teneatur restituere. Et ideò Corduba, Suarez, Avila, Joannes de la Cruz, Sanchez de matrim. l. 6. disp. 32. probabiliter dicunt, in foro quidem exteriori, donationem taliter factam, in fraudem legis, in pœnam fictæ donationis posse rescindi. Sed quoad usque iudex id non fecerit, restitutionem in foro conscientiae non posse fieri. Adde ego, scienter sic ordinatum ab incurfa suspensione non posse etiam excusari; utpote scienter ordinatum cum falso titulo patrimonii.
127. Addit denique Navarrus consil. 36. ordinatum titulo patrimonii vero, sed insufficiente, vel antecedenter gravato variis oneribus, quæ si solvantur, pauca inde supererunt ordinato; si non solvantur, creditores anteriores illud ipsi auferre & possidere poterunt. Talem (inquam) non incurrisse quidem pœnam suspensionis; mortaliter tamen deliquisse: quia decipit Ecclesiam in re gravi.
128. Quæ dicta sunt de scienter ordinato sub ficto titulo patrimonii, proportionaliter applicanda sunt scienter ordinato sub ficto titulo paupertatis Religionis professionis, qui utique sciens se invalide professum, titulo equidem Religionis professionis, seu paupertatis, sacros suscipit Ordines. Talis namque mortaliter peccat, & suspensionem incurrit. Sayrus l. 4. de Censur. c. 13. n. 14. Portel. verb. *Ordines sacri* n. 8. Idque non solum declarat Pius V. Bullâ *Romanus Pontifex* 75. apud Cherubinum; sed & insuper, si tales in altari ministrant, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratis Clericis concessis omnino privari, & irregularitatis, aliisque in dicto Decreto (Concilii Tridentini) contentis pœnas eo ipso incurere, à quibus nisi à Romano Pontifice, vel in mortis articulo, minime absolvi possunt. Ita Joannes Boico disp. 10. de Ordine lect. 4. n. 142. nisi (inquam) suæ professionis invaliditatem suo consensu supplere possit, atque eo ipso actu supplere intenderet.
129. Octava qualitas est, ut certæ adscribatur Ecclesiae, cui si adscribatur, inconsulto Episcopo, à sacris ministeriis suspendi debet. Ita Trid. sess. 23. c. 16. de reform. *cum nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi non sit utilis, aut necessarius suis Ecclesiae; S. Synodus, vestigis sexti canonis Concilii Calcedonensis inhaerendo, statuit, ut nullus imposteram ordinetur, qui illi Ecclesiae, aut pio loco, pro cuius necessitate aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus, nec incertis vagetur sedibus. Quod si locum, inconsulto Episcopo, deseruerit, ei sacrorum exercitium interdicitur.*
130. Nona qualitas, ut non sit prorsus invitatus ac reluctans, sed suæ Ordinationi consentiens. Si quidem Episcopus, qui ordinat, sine iusta causa, Clericum invitatum, sive reclamantem, vel penitus invitatum, absolute suspenditur uno anno, prout habet canon 33. Pœnitentialis. Fuisse tamen aliquos, penitus invitatos, valide ordinatos, varia evincere

videntur antiquitatis exempla, & argumenta. Quæ l. i. c. 21. videri possunt. Ubi etiam n. 127. iohannem habes contrarium argumentum Natalis Alexandri hie reg. 31. petitum ex invaliditate baptismi invito collati.

Ob gravia tamen inconvenientia id fieri non debet absque gravi causa, ut habetur in citato canone.

Decima qualitas, pro initiando sacris Ordinibus, est ut sit probata castitatis, speretque Deo dono se continentiam servaturum. Ita S. Leo epist. 12. aliâ 84. ad Anastasium Episcop. Theofalon. c. 4. ubi dicit, *ne Subdiaconi quidem concubium carnale concedat*. Ita etiam Innocentius III. cap. à multis extra de ætat. & quali. ordina. id confirmans ex Decretis Urbani II. dicens: *eos qui in sacris Ordinibus, Presbyteratus, Diaconatus sunt positi, si castè non vixerint, excludendos ab omni eorumdem graduum dignitate... Unde... B. Gregorius statuisse legitur, ut nullum facere Subdiaconum præsumant Episcopi, nisi qui se castè viderunt promiserint*. Siquis post sacrum Ordinem contrahat matrimonium (preterquam quod illud sit invalidum) incurrit irregularitatem c. 1. & 2. qui Clerici, vel voverint, necnon excommunicationem Clementini. un. de consanguinit. Utrum verò castitatis obligatio in ipsis oritur immediate ex solo Ecclesiae præcepto, (in votum Scotus, Paludanus, &c.) an immediate ex solo voto, ut voluit S. Thomas, & aii communiter? Respondeo immediate oriri ex utroque. Sicut enim obligatio non contrahendi matrimonium immediate oritur ex utroque; ita & obligatio non utendi matrimonio contracto. Quodque non oritur ex solo voto, patet ex hoc quod ad contrahendum matrimonium inhabilis sit, etiam ille, qui sacrum Ordinem suscepit cum expressa voluntate non vovendi. Ratione scilicet Constitutionis Ecclesiae, quæ iusta de causa ad matrimonium contrahendum inhabilitare potest personas etiam nolentes. Et de facto inhabilitavit omnes sacris Ordinibus initiatos. Eò quod matrimonium ipsos deceat, maxime propter carnales actus (quos seculum trahit) sicut Ecclesia matrimonium ipsis prohibuit, etiam præcæto voto; ita & carnales actus. Utrumque enim æqualiter prohibet cap. *Presbyteris* dist. 27. & cap. à nullis de ætat. & quali. ord. & cap. *proposuisti* cum seqq. dist. 82. ubi veneris usum ipsis prohibet, non factâ mentione voti.

Nec tamen hinc sequitur, quod per sacris Ordinibus initiatus ante usum rationis, eo adepto teneretur continentia lege. Cum enim lex illa sit valde difficilis observari, eam nulli Ecclesia imponit, nisi voluntarie assumenti statum, cui scit, vel scire debet continentia legem esse annexam.

Non sequitur etiam continentia voto, tametsi non præcepto, obligari eum, qui sacrum Ordinem invalide suscepisset, in sua tamen Ordinatione continentia votum omisisset. Quia (nisi expresse intenderit vovete, etiam præcæto Ordine) censetur votum illud non fecisse nisi accessorie. Accessorium verò sequitur suum principale, eoque ablato tollitur.

Undecima & ultima qualitas est, ut nullo sit ligatus Ordinationis impedimento. Quinam verò à suscipienda Ordinatione impediuntur, Concilium Mediolanense IV. p. 2. tit. *quæ pertinent ad Sacramentum Ordinis*, explicat his verbis: *impedimento irretiti hi sunt minores natu (id est pueri rationis usum necdum adepti) Sacramento Chrysmatis non confirmati, rudes & ignari, criminosi, solemniter penitentes, neophyti (id est receter ab Idololatria, Mahumetismo, vel Iudaismo conversi) ebrietati aut gula deasati, impudici, lapsi post Ordinem susceptum, perjuri, asararii manifesti, infames, ratiocinii obligati, servi, corpore v-*

tiati, insigniter deformes, illegitimè nati, peregrini & ignoti, bigami, irregulares, quavis alio modo suspecti, interditi, excommunicati, amentes, morbo caduco laborantes, energumens, &c. Ex iis præcipua sigillatim explicabimus capite sequenti; nis non repetitis quæ in superioribus explicata sunt.

CAPUT XVIII.

Ordinationum impedimenta & irregularitates.

§. I.

Irregularitas in genere.

137 Irregularitas est impedimentum canonicum, quo quis prohibetur promovetur ad Tonfuram, & Ecclesiasticos Ordines, & in susceptis ministrare. Unde irregularitas non modò Tonfuræ, & Ordinum susceptionem impedit, sed etiam usum horum ante susceptorum, can. *curandum*, & can. *si quis uxorem* dist. 34. & cap. fin. de temp. ord.

138 Hinc irregularitas impedit susceptionem beneficiorum, partique incapacitatem ad illa, cap. *Papialis* de Cler. excom. sequiturque ex eo quòd inhabilem efficiat ad Tonfuram. Irregularitas tamen subsequens ipso jure non privat beneficio prius acquisito, nec fructibus & administratione illius; imò ne quidem jurisdictione, cujus actum (modò non sit actus Ordinis, cujusmodi est absolutio à peccatis) non solum valde, sed & licet Clericus irregularis adhuc exercere potest. Rota decis. 195. & Doctores communiter ex cap. *ex parte* de excess. præstat. ubi ne quidem irregularis ex delicto homicidii (quæ irregularitas omnium gravissima est) iudicatur ipso facto depositus à suo beneficio, sed per Judicis sententiam deponendus. Multò ergo minus irregularis ex solo defectu, citra culpam, est ipso facto privatus & depositus; sed hoc solum curandum est Superiori, ut si beneficium ipsius curatum sit, ei de Vicario provideatur, cum assignatione partis fructuum beneficij, cap. *ex parte*, & cap. fin. de Cler. ægrot. nisi ipse Beneficiarius velit resignare. Hoc enim liberè potest.

139 Duplex est irregularitas. Una ex delicto: altera ex defectu. Ista provenit ex aliqua indecentia, citra culpam hominis in eam incurrentis. Illa oritur ex proprio delicto (non veniali, sed mortali: cum enim importet gravissimum incommodum, non imponitur propter leve delictum) quòd prohibitione à Clericatu, Ordinibusque, & eorum ministerio Ecclesia coercere voluit.

140 Irregularitatis ex defectu septem sunt species. Prima est ex defectu animi. Quo modo irregulares sunt amentes, energumens, omnimò illiterati, neophyti, id est recenter conversi ab Idololatia, Mahumetismo, vel Judaismo.

141 Secunda ex defectu corporis. Quo modo irregulares sunt membro aliquo mutilati, si sint insigniter deformes; leprosi, epileptici, seu morbo caduco laborantes, hermaphroditi.

142 Tertia ex defectu natalium. Quo modo irregulares sunt filii illegitimi & spurii. Qui tamen detestus per Religiosam sic tollitur professionem, ut professus ad sacros Ordines promovetur possit; sed non ad Prælaturas regulares, nec ad Episcopatum, cap. 1. de fil. Presb.

143 Quarta ex defectu libertatis. Quo modo irregulares sunt servi, & ratiociniis reddendis obligati.

144 Quinta ex defectu ætatis per jura requisita.

145 Sexta ex defectu Sacramenti. Quo modo bigami sunt irregulares.

146 Septima ex defectu lenitatis, id est ex homicidio publicè authoritate perpetrato. Quo modo Judices, Regii Cognitores, Notarii causarum capitalium, accusatores & testes sunt irregulares. Canonibus, quibus omnium supradictorum irregu-

laritas probatur, videri possunt apud Tolctum lib. 1. c. 57. & seqq.

Irregularitatis ex delicto species sunt quinque. 147 Prima est ex iteratione baptismi. Secunda ex indebita susceptione, vel usu Ordinis. Tertia ex hæresi. Quarta ex homicidio illicitè perpetrato. Quinta ex infamia.

148 In irregularitatibus ex defectu Episcopus dispensare non potest, nisi in uno vel altero casu. Potest namque cum illegitimis dispensare ad solos minores Ordines, atque ad Beneficium simplex, non ad curatum, cap. 1. de fil. Presbyter. Ex consuetudine etiam dispensare potest cum bigamo ad minores, & Beneficia simplicia. Sanctus Thomas in 4. dist. 27. q. 3. a. 3. Sylvester verbo *bigamus* q. 7. Rota decis. 447. Azorius p. 2. lib. 3. c. 5.

149 In irregularitatibus verò ex delicto occulto dispensare potest Episcopus, exceptà eà quæ provenit ex homicidio voluntario, exceptis item aliis deductis ad forum contentiosum. Tridentinum sess. 24. c. 6. de reform. In irregularitatibus ex delicto publico solus Papa dispensare potest. Vide tamen infra §. 9.

§. II.

Observanda circa irregularitatem ex epilepsia, seu morbo.

150 **E**O morbo laborantes, si antea ordinati non fuerint, cap. *maritum* dist. 33. sicut & amentes, & lunatici, in perpetuum excluduntur ab Ordinibus. Consuetudo tamen obtinuit, ut irregulares non censentur illi, qui epilepticos affectus experti sunt ante completum decimum quartum ætatis annum (inquit Cabassutius Jur. Can. Theor. & Prax. lib. 5. c. 19. n. 8.) neque in iis haberi solet ratio similitum affectuum, qui in annis infantia contigerunt. Alloqui magna Clericorum & Sacerdotum pars esset irregularis. In teneris enim annis hos affectus permultis contingere, qui deinde provectiores ad sacros Ordines indiscriminatim accedunt, docet experientia. Atque Hippocrates Aphor. 7. sect. 5. quòd *epilepsia ante pubertatem amissionem recipit: post viginti annos verò quantum annum ferè comitatur ad mortem usque*. Et Aphor. 23. sect. 3. *plurimi pueriles morbi, alii intra dies 40. nonnulli intra 7. menses, quidam intra annos septem, alii ipsi etiam ad pubertatem accedentibus. Qui verò permanserint, neque pueris circa pubertatem, neque feminis cum menstrua erumpunt soluti fuerint, inveterascere consueverunt*. Zachias, qui Medicinam Romæ cum magna doctrinæ fama profitebatur, hac de re consultus, sic respondit consil. 59. *cum qui gravi, non autem levi, epilepsia pluries, etiam post puberes annos, correptus est, non tamen esse irregularem, & posse sine dispensatione ordinari, si aliquot annorum spatium symptoma non recurrerit. Ibidemque suadere conatur, Canones, qui contrarium decernere videntur, intelligendos esse de foeda & gravi epilepsia, quæ post pubertatem est ferè insanabilis. Sed Zachias refragatur, & tutius esse ducimus, & Canonum præscriptis conformius, omnes verè epilepticas affectiones, quæ post pubertatis annos contingunt, irregularitati adscribere; exiguum tamen, aut nullam habendam esse rationem earum, quæ impuberibus contigerunt. Hoculque Cabassutius.*

151 Quando autem, post susceptam Ordinationem, epilepticus seu caducus morbus supervenit, eo laborantes non permittuntur ministrare, nisi eo liberati fuerint, can. *usquequò ead.* dist. Et quidem in toto liberati, ministrare permittuntur, sicut & amentes, & energumens. Qui tamen ne post totalem quidem liberationem promoveantur, semel in furiam lapsi, can. *siquis* §. *sicut ergo* 15. q. 5. Quòd